

การศึกษากระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง

นางสาว สุฉิมย์ จันทนาภูวรัตน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

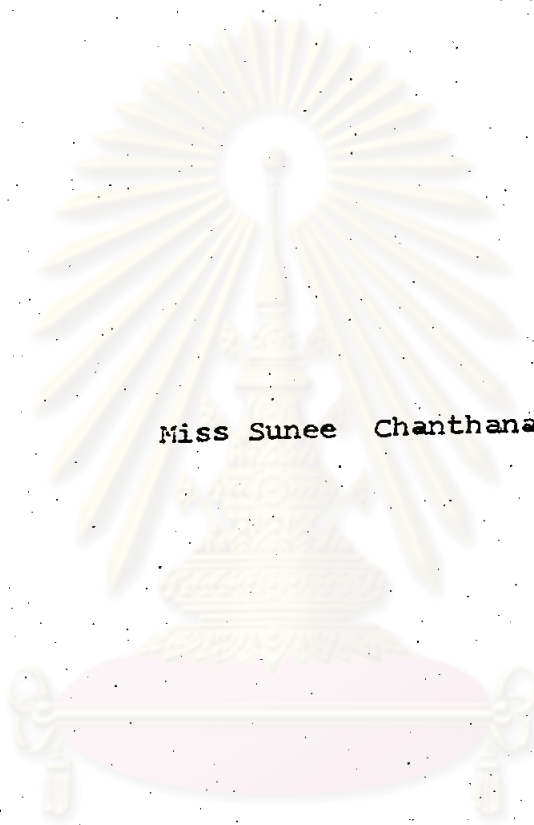
ISBN 974-568-185-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

013985

11706899A

A STUDY OF THE PLANNING PROCESS OF ANNUAL OPERATION PLAN OF
SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT
OF GENERAL EDUCATION IN CENTRAL REGION

Miss Sunee Chanthananuwathana

คุณยวิทย์ทรัพย์ากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 975-568-186-7

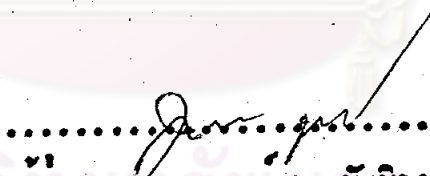

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษากระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
 มัชฌิมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง
ไทย นางสาว สุนีย์ จันทร์นาวุช
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร สุกนทรทรัพย์

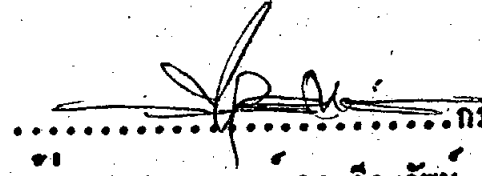
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
 เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

 .....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.ฉวี วัชรวิทย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

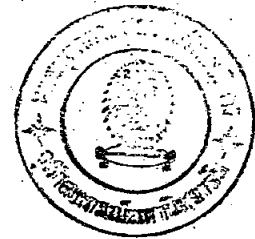

 .....ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีนิภา กุลรัตน์)

 .....อาจารย์ที่ปรึกษา
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร สุกนทรทรัพย์)

 .....กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ outhairat)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษากระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง
ชื่อนิสิต นางสาว สุณีย์ จันทนานุวัฒน์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร สุคนชทรัพย์
ภาควิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง กลุ่มตัวอย่างประชากรได้มาจากการสุ่มแบบง่าย โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 599 คน เป็นผู้บริหารจำนวน 210 คนและครู-อาจารย์จำนวน 389 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมี 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 กระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผนปฏิบัติการประจำปี

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง สุ่มแบบสอบถามไปจำนวน 599 ฉบับ ใ้รับคืน และใช้ในการวิเคราะห์จำนวน 480 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.13 ข้อมูลที่ได้นำมา วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่เคยศึกษาหรือเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับ การวางแผน

จากการศึกษากระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี พอสรุปได้ดังนี้

1. ขั้นก่อนการวางแผน โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มียุติบัตรหรือหน่วยงาน วางแผน ให้ฝ่ายวิชาการหรือคณะกรรมการวางแผนรับผิดชอบ และเป็นผู้อำหนดกฎเกณฑ์ ปฏิบัติงานในการวางแผน มีงานสารสนเทศเป็นผู้จัดระบบข้อมูล และมีการให้ความรู้ เรื่องการเขียนโครงการแก่บุคลากร ก่อนการวางแผนปฏิบัติการ

2. ขั้นการวางแผน โรงเรียนส่วนใหญ่มีการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความ ต้องการของโรงเรียนและชุมชน นำมากำหนดปัญหา จัดลำดับความสำคัญ ร่วมกันกำหนด วัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหา วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยวิเคราะห์ทางเลือกและเลือกวิธีที่ดีที่สุด และร่วมกันกำหนดนโยบาย

โครงสร้างของแผนปฏิบัติการประจำปี ประกอบด้วย แผนงาน งาน และ โครงการ กลุ่มครู-อาจารย์ เป็นผู้ร่างโครงการเสนอเพื่อพิจารณาคัดเลือกโดย พิจารณาความสำคัญจำเป็น และความเป็นไปได้ของโครงการ แล้วจัดทำเอกสารแผน ความแบบฟอร์มที่กองแผนงานกำหนดไว้ และจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานต่อไป ก่อนนำแผนไป ปฏิบัติ มีการเสนอขออนุมัติคณบดีบริหาร

3. ขั้นการนำแผนไปปฏิบัติ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการเตรียมบุคลากรก่อนการ ปฏิบัติงาน โดยการประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจ และมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

ตามโครงการด้วย ในขณะที่ปฏิบัติงานเมื่อพบปัญหาและอุปสรรค ก็ได้รับการนิเทศ
ให้คำแนะนำจากผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้บริหาร

4. ขั้นการประเมินผล โรงเรียนส่วนใหญ่มีการติดตามประเมินผลการ
ปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดงานหรือโครงการ และมีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้บริหารทราบ
พร้อมขอเสนอแนะ และแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ มีการนำผลจากการรายงานไปใช้
ปรับปรุงการดำเนินงานโครงการต่อเนื่องในปีต่อไป

ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผนปฏิบัติการ

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนรวมเห็นว่า มีปัญหาอยู่ใน
ระดับมากในขั้นตอนการวางแผนและขั้นการประเมินผล ส่วนขั้นการวางแผนและขั้นการ
นำแผนไปปฏิบัติ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   A Study of the Planning Process of Annual
Operation Plan of Secondary Schools Under
the Jurisdiction of the Department of General
Education in Central Region.

Name   Miss Sunee Chanthananuwathana

Thesis Advisor   Assistant Professor Sananchit Sukontasap, Ph.D.

Department   Educational Administration

Academic Year   1986

ABSTRACT

Objectives :

1. To study the planning process of the operation plan of secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education in central region.
2. To study the problems and obstacles of planning the operation plan of secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education in central region.

Procedure :

The population for this research were administrators and teachers in secondary schools. Simple random sampling technique was used to select the sample groups with Taro Yamane's sample size. Samples were consisted of 210 administrators and 389 teachers.

2

Instrument used in this research was a questionnaire with 3 parts. Part I : background of the respondents; part II : planning process of operation plan; and part III : problems and obstacles of planning of operation plan. Data collection was carried out by the researcher. Five hundred and ninety-nine copies of questionnaire were distributed and four hundred and eighty copies or 80.13 percent were returned and used for analysis. Data were analysed by using percentage, arithmetic mean and standard deviation.

Findings :

Most of the respondents had experience neither in studying nor training about planning.

1. Pre - planning

Every school had an annual operation plan but most of them had no planning unit. Academic staff or planning committee was responsible for planning an annual operation plan. There was an information unit responsible for information management. Personnel were trained in project formulation before formulation the operation plan.

2. Planning

In most schools, current state, problems and needs of school and community were studied. Other activities carried out at this stage were problem ranking, setting objectives, analyzing causes of the problems, choosing the best alternative and policy formulation.

The structure of an annual operation plan consisted of program, project and task. Projects were proposed by teachers to be considered in terms of needs and feasibility. Work schedule was set and the plan had to be approved by the administrator before implementation.

3. Implementation

Before implementation, there was a training program for teachers to clarify annual operation plan. If any problems occurred during the implementation, the project director or administrators would supervise the responsible officials.

4. Evaluation

Most of the secondary schools had a summative evaluation. Findings were reported to the administrators and the teachers concerned and were used for modifying the continuing projects in the following year.

Problems and obstacles in planning an annual operation plan

As for the problems and obstacles in planning an annual operation plan, the level of the problems was rated high by most of the respondents in pre-planning and evaluation stage and rated medium in planning and implementation stage.

ถกคดีกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปแล้วก็ ภัยความกรุณาอย่างยิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร สุคนธ์ทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ที่ใคร่ดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา แนะนำและแก้ไข ขอบกพร่องต่าง ๆ ตลอดเวลา
ที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ นายกมล ธิโสภา นายสุวัฒน์ เงินจำ นายเสรี
ธารโรจน์ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาให้ความคิดเห็น ตรวจสอบแก้ไข และให้
คำแนะนำ ในการสร้างเครื่องมือวิจัย เพื่อให้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งผู้บริหารและ
ครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง ที่ได้ให้ข้อมูล
ในการวิจัย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา ที่สนับสนุนและให้กำลังใจ
แก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สุเมียม จันทนานุวัฒน์

พฤษภาคม 2530

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
สารบัญตาราง	ท
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	5
ประโยชน์ของการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	6
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร	6
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	6
การเก็บรวบรวมข้อมูล	6
การวิเคราะห์ข้อมูล	7
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความหมายของการวางแผน	8
ความสำคัญของการวางแผน	10
ประเภทของแผน	13

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

	กระบวนการวางแผน	14
	ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผน	21
	การวางแผนในโรงเรียนมัธยมศึกษา	24
3	วิธีดำเนินการวิจัย	42
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	42
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร	42
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
	การวิเคราะห์ข้อมูล	45
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	46
	ตอนที่ 2 กระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	53
	ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผนปฏิบัติการ ประจำปี	92
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ	99
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	99
	วิธีดำเนินการวิจัย	99
	สรุปผลการวิจัย	100
	อภิปรายผลการวิจัย	105
	.....	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	123
ภาคผนวก	126
ประวัติผู้เขียน	160

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร	43
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและที่ใช้ในการวิเคราะห์	45
3	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ...	46
4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ ...	47
5	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	48
6	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง	49
7	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ทางการศึกษาวิชาการวางแผน	50
8	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ด้านการบริหารปกครองเกี่ยวกับการวางแผน/การวางแผนปฏิบัติการ	51
9	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะของประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน	52
10	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบในการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการ	54
11	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการ	55
12	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับผู้รับผิดชอบในการจัดระบบข้อมูล	56
13	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องที่ทำให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการ	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการให้ความ รูก่อนการวางแผนปฏิบัติการ	59
15	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้กำหนด ปฏิทินปฏิบัติงาน	60
16	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ศึกษาข้อมูล	62
17	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการ กำหนดปัญหา	63
18	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้มีส่วนร่วม กำหนดวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหา	66
19	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการ แก้ไขปัญหา	68
20	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการพบ นโยบาย	70
21	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน ที่ใช้ในการกำหนดนโยบาย	71
22	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะและ ขอบเขตของการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย	72
23	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับจำนวนแผน งานในแผนปฏิบัติการ	73
24	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ของโครงการ	74
25	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การ พิจารณาคัดเลือกงาน/โครงการ	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

26	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปฏิทิน ปฏิบัติงานจำแนกตามประเภท	78
27	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับประโยชน์ ของปฏิทินปฏิบัติงาน	79
28	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการ เตรียมบุคลากร	81
29	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้จัดทำคู่มือ ปฏิบัติงาน	83
30	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสาเหตุของ ปัญหา/อุปสรรค	84
31	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ดำเนินการ นิเทศ	85
32	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ดำเนินการ ติดตามประเมินผล	86
33	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเครื่องมือ ประเมินผล	87
34	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับกำหนดการ ติดตามประเมินผล	88
35	จำนวนและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะของ รายงานที่เสนอต่อผู้บริหาร	90
36	ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผนปฏิบัติการขั้นก่อนการ วางแผน	92

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
37	ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผนปฏิบัติการขั้นการวางแผน ..	94
38	ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผนปฏิบัติการขั้นการนำแผน ไปปฏิบัติ	96
39	ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผนปฏิบัติการขั้นการประเมินผล	97

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย